

Josef ZIMOLA

Relátoři českých zemských sněmů v letech 1606-1610

Diplomová práce Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity, České Budějovice 2022, 150 s.,
z toho 37 s. příloh

Výzkum kolektivních biografií elit v raném novověku má velkou tradici zejména v anglickém dějepiscectví (například parlamenty 17. století), ale objevoval se i v domácím bádání. Podobný prozopografický výzkum si dal za cíl své diplomové práce Josef Zimola, který se touto optikou podíval na české zemské sněmy na počátku 17. století. Jeho výhodou bylo, že vstupoval na zmapované teritorium, protože mohl navázat na svou bakalářskou práci. Zatímco ta se věnovala sněmům v letech 1616 a 1617, diplomová práce se zaměřila na celkem pět zasedání tohoto zákonodárského stavovského orgánu z let 1606 až 1610, tedy z poměrně turbulentního období českých a středoevropských raněnovověkých dějin.

Práce má logickou strukturu, jednotlivé kapitoly na sebe navazují a vytvářejí kompaktní celek. Text je plynulý, stylisticky vyčištěný, bez pravopisných prohřešků, poznámkový aparát splňuje všechny nároky odborného textu. Úvodní kapitoly práce jsou poměrně netradičně koncipované. První kapitola nepřináší obvyklý přehled dosavadního bádání, ale hned se věnuje metodě, kterou diplomant zvolil. Velmi pečlivě vysvětluje, proč se rozhodl pro sledované období a hlavně které charakteristiky hodlá u jednotlivých osob sledovat. Šlo celkem o sedm kategorií – o stavovské postavení, krajskou příslušnost, majetkové zázemí, náboženskou orientaci, zastávané politické úřady, mecenát a příbuzenské vztahy. Metoda je propracována velmi přesně, oceňuji zejména široký záběr zdrojů pro sběr jednotlivých informací, které se rozprostírají od narativních pramenů (například Historické spisování Viléma Slavaty z Chlumu a Košumberka), přes prameny evidenční (berní rejstříky) až k sekundární literatuře a k encyklopedickým heslům Ottova slovníku naučného. Zde je třeba vyzdvihnout Zimolův kritický přístup k primárním zdrojům. Má schopnost nepřebírat poznatky automaticky, zpochybňovat je, nepanikařit, když se mu zejména u náboženské orientace nedaří získat úplné údaje. Tento přístup považuji za velmi vyzrálý z hlediska řemesla historické práce. Jediná výtku by mohla snad směřovat k tomu, že diplomant, který se hlásí k prozopografické metodě, nezmiňuje práce, které by teoreticky či prakticky vymezily principy a limity tohoto metodologického přístupu. Teprve

další dvě kapitoly přinášejí to, co by čtenář diplomové práce očekával v úvodní kapitole, tedy přehled dosavadního bádání. Ten je podán přirozeně a vytváří dvě kontextuální kapitoly.

Další kapitoly poté naplňují metodologické rozvržení práce. Diplomant se postupně věnuje pěti sněmům z počátku 17. století, přináší jednotlivé charakteristiky relátorů a výsledky svého bádání přesvědčivě interpretuje. Opět oceňuji schopnost přiznat, že některé závěry nemusí být definitivní a budou třeba potvrdit dalším bádáním (například možnost, že na sněmu v letech 1609 a 1610 odmítli někteří katoličtí účastníci připojit svůj podpis). Za rozumné také považuji rozdělení sněmů do tří kapitol. Jednu tvoří méně významné sněmy 1606, 1607 a první sněm z roku 1608, druhý sněm roku 1608 a sněm let 1609/1610 si zasloužily samostatné pojednání. Důvodem pro takové rozdělení byla zejména závažnost probíhajících historických událostí (Bruderzwist a jednání o Majestát) a s tím související větší účast šlechty (městský stav diplomant vynechával, protože není možné dohledat konkrétní osoby) na zasedáních. Tato skutečnost Zimolovi umožnila lépe interpretovat výsledky svého bádání. Za nejdůležitější zjištění považuji rostoucí zájem příslušníků nižší šlechty o účast na sněmovních jednáních v době složitých politických období či malé zastoupení katolíků při jednání o Majestátu.

Poslední kapitola má poté shrnující charakter. Nejdříve diplomat zrekapituloval, možná trochu nadbytečně, závěry, k nimž došel u jednotlivých sněmů. Další podkapitola naopak přinesla velmi zajímavý pokus o určení sněmovního jádra, které je opět precísně vyargumentováno. V neposlední řadě se Josef Zimola pokusil srovnat výsledky diplomové práce s prací bakalářskou.

Kvantitativní postupy diplomové práce doprovázejí tabulky, grafy a mapy. Zejména obsáhlá příloha v závěru práce, která obsahuje soupis všech relátorů, může do budoucna sloužit dalším badatelům jako zdroj neocenitelných informací. Na základě výše uvedeného práci rád doporučuji k obhajobě a navrhuji ji ohodnotit stupněm **v ý b o r n ě**.

České Budějovice 23. srpna 2022

PhDr. Pavel Král, Ph.D.